

DOSSIERNo.: 01 379 NAAM: Stielting, Jon - Leven

Uit		In		Uit		In		Uit		In	
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
20 Jan.	B	17/2.									
7-3-47.	B	17.3.47.									
7/3	4	17-3-47									
14/9	~~BR~~	14/9									
1/6-51	~~B~~	9-6									
21 FEB. 1956	B	21/2/56									
30/5/56	D15	1 = JUNI 1956									
10 dec. 1963	BR	—									
3/12	over A?	—									
3/12	" BR	—									
13/1-64	" BAC	14 JAN. 1964									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. O.D. 379

NAAM: Stichting "Zon en Leven"

Hr. Meerhout
22-1-47

~~B.I.V.~~ 11-3-47

I N H O U D S O P G A V E

Volgno..	afzender	inhoud	dd.	Ingelegd datum
----------	----------	--------	-----	-------------------

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

11 Mei 1950.

Doss.112/5

Onderwerp: Stichting "Zon en Leven"

Datum ontvangst bericht:---

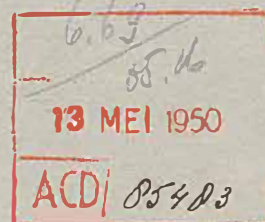
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Op 22 April 1950 werd door de Stichting "Zon en Leven" een bijeenkomst gehouden in perceel Laan van Meerdervoort 599 te 's-Gravenhage, waar gevestigd is het Reformhuis "Natura".

x | De spreker en leider van deze bijeenkomst is genaamd: Frederik Hendrik Joseph Marie DISSEN, geboren te Amsterdam 13 December 1897, wonende op genoemd adres.

"De Stichting maakt propaganda voor een natuurlijker leef- en denkwijze om te komen tot harmonie tussen al wat leeft. De onnatuurlijke leefwijze voert tot degeneratie van plant, dier en mens.

Er zijn tal van verenigingen welke dit doel nastreven b.v. vegetariërs, maar dezen vergeten dat het zijn van vegetariër slechts een deel van het geheel is.

De spreker was al na de eerste wereldoorlog tot het inzicht gekomen, dat onze levenshouding gekunsteld en verwrongen is. Hij ontmoette toen voor de Stichting "Zon en Leven" veel tegenwerking. Vooral de kledingmoraal is verderfelijk. In het oude Christendom was de kleding niet zo belangrijk. De oude schilders leveren hiervan het bewijs.

Het is fout, dat men op het strand wel in badcostuum mag lopen en in de bossen niet, terwijl het daar nog veel gezonder zou zijn. Hierdoor kunnen velen nooit gebruik maken van zon en licht, terwijl juist zon en licht voor de volksgezondheid van groot belang zijn.

Nog veel belangrijker is dit probleem echter voor de moraal, zoals b.v. Limburg leert. Daar is de critiek het ergst, maar ook gaat onvermijdelijk daarmee gepaard de stiekume ontaarding in pornografie en andere onzedelijkheid.

Naturisme is alleen mogelijk in het grote verband.

Opgemerkt moet nog worden, dat levenswijze en levenshouding in wisselwerking tot elkaar moeten staan, dus men moet al doende leren en al lerende doen, anders ontstaat gevaar voor eenzijdigheid. Het naaktbaden is niet het uitsluitende einddoel, doch slechts uitvloeisel van een geheel gezuiverde levenshouding. Het naturisme is een reactie op vele misstanden en misvattingen en het wil meer harmonie brengen tussen al wat leeft door op alle gebieden zuiverder en oprechter te denken en te leven."

Tot slot werden aan de (circa 80) bezoekers(sters) een honderdtal lantaarnplaatjes getoond van natuutistenkampen met Zwitserland en Duitsland. (einde)

In antwoord op Uw schrijven dd. 23 Juli 1948, Form.V.7, No. Dis 2391 R, betreffende A. Bontenbal, heb ik de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten :

ARIE BONTENBAL,

geboren 18 Juni 1924 te Wassenaar, is sedert zijn geboorte in deze gemeente woonachtig.

Hy is een zoon uit het huwelijk tussen ARIE BONTENBAL, geboren 20 Maart 1896 te Bleiswijk en YDA MARGARETHA ROTMAN, geboren 9 Augustus 1899 te Rotterdam.

Bontenbal Jr. heeft het volgende schoolonderwys genoten: a. Lager Onderwijs; b. Ambachtsschool (timmerman) o. Avond M.T.S. (bouwkunde); d. Academie voor Beeldende Kunsten (reclame-ontwerper)

Betrokkene bezit de volgende diploma's: het diploma "reclame-ontwerper" van de Acad.Beeld.Kunsten en het diploma timmeren van de Ambachtsschool.

Van Juli 1939 tot Mei 1940 is Bontenbal werkzaam geweest bij het Architectenbureau Voorhoeve, van Heutzstraat te den Haag. Van Juni 1940 tot September 1941 was tekenaar ~~werkzaam~~ bij het Architectenbureau Alb.van Essen te Voorburg, Prinses Mariannelaan No.137. Hierna is hy aan de Academie voor Beeldende Kunsten gaan studeren.

Bontenbal is niet aangesloten bij een kerkgenootschap, dooh hy geeft zich voor protestants ohristelijk uit.

In de Mei-dagen van 1945 heeft vermelde persoon actief gediend bij de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten te Wassenaar.

Zijn vader, die voorheen architect was bij de gemeente Wassenaar doch thans als zodanig zelfstandig werkzaam, staat als anti-militairist bekend.

Bontenbal Jr. ontpopte zich na de bevrijding als een aanhanger van de " Vlam " groep. Aanvankelijk was hy geabonneerd op het weekblad " De Vlam ". Op 28 September 1946 was Bontenbal met zijn ouders aanwezig op een door de C.P.N. "De Waarheid " in de Houtrusthallen te 's-Gravenhage georganiseerde meeting, welke gericht was tegen de uitzending van troepen naar Nederlands Oost Indië.

Omstreeks Mei 1947 bleek, dat Bontenbal Jr. bevriend was met FRANS JOHAN VERMEER, geboren 24 April 1925 te Nijmegen.

Omtrent voornoemde Vermeer is buiten het U reeds gerapporteerde nog het volgende bekend geworden:

"Vermeer is in 1944 naar Duitsland gegaan als machine - bankwerker. Hy is uit Duitsland ontvlucht en wist via Frankrijk op 7 Februari 1945 Engeland te bereiken. Aldaar is betrokkene op 23 Maart 1945 als radiomonteur - oorlogsvrijwilliger in dienst getreden bij de Koninklyke Marine (Stamboeknummer 19105). Op 29 Mei 1945 werd hy ingescheept naar Nederlands Oost Indië. In December 1945 is Vermeer in Australië gedeserteerd.

Door de Zeekrijgsraad te Batavia werd Vermeer bij monnis dd. 27 Mei 1946 wegens desertie tot 10 maanden gevangenisstraf met aftrek veroordeeld. Deze straf werd ondergaan in de gevangenissen te Struiswijk en te Tji Pinang. Op 8 November 1946 eindige zijn straftijd.

Uit	: p. 2 8523
Ag. no.	: 42166
Voor	: O.S. 379

*Vervolgens werd Vermeer weer bij de Kon. Marine ingedeeld.
Op 6 Januari 1947 werd Vermeer onder krijgstuuchtelij arrest
gesteld onder de volgende beschuldiging;

- a. communistische agitatie
- b. pro Linggadjati gezindheid
- c. het in vriendschappelijke betrekking staat tot Repu-
blikeinse Indonesiërs en
- d. het sympathiseren met de Indonesische Onafhankelijk-
heidsbeweging.

Vermeer heeft deze tenlasttelegging erkend. Omtrent de com-
munistische agitatie verklaarde hy, dat hem zulks vrij stond
aangezien Rusland een bevriende mogendheid was.

Betrokkene is een voorstander voor samenwerking met de "Mer-
deka-beweging" in Nederlands Oost Indië.

Het met betrekking tot Vermeer uitgebrachte psychiatrische
rapport luidde "Intelligent". Hierin staat onder andere
vermeld "Een opmerkelijke trek in hem van zijn jeugd af
is een voortdurende opstand tegen alles en iedereen, die
hem tracht te beheersen of te leiden."

De schoolopleiding van Vermeer is : Langer Onderwijs;
jaar H.B.S., 3 jaar M.U.L.O.; 1 1/2 jaar M.T.S. Spreekt
Frans, Duits en Engels. Hy volgt momenteel een cursus in
de Russische taal.

Een speciale hobby van hem is de radiotelegrafie .

Vermeer werd op 2 April 1947 in Nederlands Oost Indië inge-
scheept. Op 29 April 1947 arriveerde hy met het ms. Kotah
Baroeh te Rotterdam. Op 1 Juli 1947 werd Vermeer wegens on-
geschiktheid niet tengevolge van gebreken uit de militaire
dienst ontslagen. "

Einde September 1947 werd waargenomen, dat Bonten-
bal zich geabonneerd had op het communistische dagblad De
Waarheid". Ook in zijn uitlatingen ging betrokkene meer in
deze richting. Het is niet onwaarschijnlijk te achten, dat
Bontenbal in deze door Vermeer beïnvloed is geworden.

Volgens bekomen inlichtingen richt de activiteit
van Bontenbal zich op het ogenblik op het onderbrengen van
ondergedoken militairen.

Tijdens een familiefeestje in den Haag uitte
moeder van betrokkene haar grote bewondering voor haar zoon.
Deze zou volgens haar zeggen zelfs het eten uit zijn mond
sparen om dit ten goede te kunnen laten komen van onderge-
doken militairen. Tevens vertelde Mevrouw Bontenbal aan een
der aanwezigen, dat haar woning een punt van samenkomst was
van jongelui, die weigerachtig waren om hun militaire dienst-
plicht in Indië te gaan vervullen. Bontenbal Jr. zou om-
streeks Januari 1948 voor een groep personen in besloten
kring te 's-Gravenhage een rede hebben gehouden over de mo-
gelijkheden voor het onderduiken bij een eventuele uitzen-
ding naar de Oost.

Begin Mei werd dezerzijds de mededeling ontvangen
dat ten huize van de aan ommezijde vermelde Vermeer en Bon-
tenbal bijeenkomsten plaats vonden van jongelui. Deze by-
eenkomsten werden door jongens en meisjes bezocht. De punten
van besprekingen waren o.a. naturisme, anti-militairisme,
communisme en het standpunt der vegetariërs.

Gebleken is, dat Bontenbal de ontwerper is van
het blad "De Zonnewijzer", Lente 1948". Het streven van
de groep is om al die mensen te verenigen, die het naakt ba-
den in water, lucht en zonlicht als natuurlijk en gezond be-
schouwen.

Door juiste propaganda willen zy ook anderen, die daar rijp voor zijn, met hun streven bekend maken. Hiertoe worden landelijke en plaatselijke groepen gevormd, waarvan belangstellenden, die door het bestuur of twee leden worden voorgesteld, candidaatlidmaatschap kunnen aanvragen.

Van de leden wordt verwacht, dat zij de lichtgedachte aanvaardden, zoveel mogelijk trachten naturalistisch te leven en open te staan voor nieuwe ideeën op het gebied van sociale- en levenshervorming.

Een en ander gaat uit van de Stichting "Zon en Leven" Postbus 6003 te den Haag (West), giro 517075

Bontenbal Jr werd voorts nog gesignaleerd op een politieke scholingsavond van de communistische partij Nederland, Afdeling Wassenaar, welke ten huize van Ir. H. Heeroma alhier werd gehouden.

Bontenbal voorziet momenteel in zijn onderhoud door het ontwerpen van reclame-objecten e.d. Hy adverteert in de bladen met het volgende : industriële vormgeving - fotografie - film typografie - beeldende publiciteit.

In Mei j.l. solliciteerde betrokkene naar een functie bij de Regeringsvoorlichtingsdienst. Zulks geschiedde naar aanleiding van een in de "Groene Amsterdammer" geplaatste advertentie. De motieven voor zijn sollicitatie waren : "Grote belangstelling voor overheidsvoorlichting" en " het willen medewerken aan goede overheidsvoorlichting." (zuivere weergave van het door betrokkene geschrevene.) Als referenties werden opgegeven : Paul Schuitema, cineast, de Lus 14 te Wassenaar, B. de Hey, Binnenweg No.6 te Wassenaar (Dir.A.B.K.) en G. Kiljan, Voorburgseweg 50 te Leidsendam.

Tenslotte zij vermeld, dat door anderen ten huize van Bontenbal gesprekken zijn gevoerd met Hoofdinspecteur BONTENBAL van de Rotterdamse Politie. Bontenbal zou hierbij praktijkgevallen hebben besproken uit de tijd, dat hy bij de Zedenpolitie was ingedeeld.

OMTRENT DE IN DIT SCHRIJVEN VERMEIDE ONDERBRENGING VAN DIENSTWEIGERAARS WORDT DEZERLIJDS EEN NAUW CONTACT ONDERHOUDEN MET DE BEVOEGDE MILITAIRE INSTANTIES, DIE VOOR-ZOVER NODIG VOLLEDIG OP DE HOOGTE ZIJN.

Wassenaar, 23 Juli 1948.

STATUTEN van de Stichting "Zon en Leven".Naam. Art. 1.

De stichting draagt de naam "Zon en Leven", stichting tot bevordering van gezonde lichamelijke ontwikkeling en natuurlijke levenswijze.

Vestiging. Art. 2.

De stichting is gevestigd te 's-Gravenhage.

Doel en middelen. Art. 3.

De stichting heeft ten doel:

- a. het verspreiden van de juiste denkbeelden overeenkomstig modern wetenschappelijk inzicht, ontrant een natuurlijke leerwijze, de bevordering van de lichamelijke, morele en geestelijke ontwikkeling der mensen, door middel van voorbeeld, woord en geschrift.
- b. het verkrijgen en beschikbaarstellen van terreinen en gebouwen en inrichtingen, welke deze leerwijze kunnen bevorderen.

Bestuur. Art. 4.

De stichting wordt geleid door een bestuur van minstens 3 en hoogstens 7 leden, voor de eerste maal bestaande uit de oprichters. Het bestuur wordt gekozen door de bestuursleden van de aangesloten groepen, als nader omschreven in het huishoudelijk reglement.

Van de ingeschrevenen. Art. 5.

Toegelaten kunnen worden als ingeschrevenen al degenen, die sympathiseren met het doel der stichting en het door de stichting ~~ingesonden en voldoen aan de eisen~~ vastgestelde invulbiljet volledig ingevuld en ondertekend hebben ingezonden en voldoen aan de eisen, nader gesteld in het huishoudelijk reglement. De toelating kan worden geweigerd en de inschrijving vervallen verklaard op de wijze, te bepalen bij het huishoudelijk reglement.

Van de groepen. Art. 6.

De ingeschrevenen zijn verdeeld in groepen, landelijk of streeks-gewijze, met eigen reglement en bestuur. De vorming van die groepen en hun reglementen behoeven de goedkeuring van het stichtingsbestuur. Over de aansluiting van bestaande groepen beslist het bestuur van de stichting.

Van de algemene vergaderingen van groepsbestuursleden.

Art. 7.

Eenmaal per jaar moet een jaarlijkse vergadering van de bestuursleden der groepen worden gehouden uiterlijk in de maand maart. Op die vergadering wordt verslag uitgebracht door het bestuur der stich-

ting van de werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar en rekening en verantwoording gegeven van de kasmiddelen en vindt bestuursverkiezing plaats. Voorts kunnen vergaderingen gehouden worden, zo dikwijls het bestuur of tenminste een kwart van het aantal groepsbestuursleden dit wenst. De oproep tot vergaderen moet geschieden schriftelijk en tenminste 14 dagen van tevoren.

Van het stemrecht. Art. 8.

In de algemene vergadering van groepsbestuursleden wordt beslist bij meerderheid van stemmen.

Van het huishoudelijk reglement. Art. 9.

Het huishoudelijk reglement kan gewijzigd worden door de vergadering van groepsbestuursleden. Het voorstel daartoe moet echter in de convocatie voor de betreffende vergadering worden opgenomen.

Statutenwijziging en beëindiging stichting. Art. 10.

Wijziging en aanvulling dezer statuten en beëindiging der stichting kunnen worden aangebracht resp. worden tot stand gebracht door de vergadering van groepsbesturen, waarin de helft der groepsbesturen vertegenwoordigd is, mits het voorstel daartoe volledig is opgenomen in de oproep tot die vergadering en minstens $3/4$ van het aantal uitgebrachte stemmen voor die wijziging, aanvulling of beëindiging is. Na de beëindiging der stichting treedt het daar zitting hebbend bestuur eventueel op als liquidateuren en beslist over de wijze waarop de eigendommen zullen worden aangewend.

's-Gravenhage, 7 Juli 1948.

P O L I T I E
te
's-GRAVENHAGE.

INLICHTINGDIENST.

Doss. 112/3.

G E H E I M.

Onderwerp:
Stichting
"Zon en Leven"

0.879

K.N.V.

K.N.V.

K.N.V.

Naar aanleiding van een schrijven No.B.9698 d.d. 23 Januari 1947 van den Centralen Veiligheidsdienst met verzoek om de volledige personalia en politieke oriëntering van de bestuursleden van de Stichting "Zon en Leven" kan het volgende worden gemeld:

Frederik Hendrik Johannes Marie DISSEN, geboren te Amsterdam, 13 December 1897, winkelier, wonende Laan van Meerdervoort 599 alhier, is de voornaamste figuur in genoemde stichting. Op zijn initiatief is die stichting, waarin hij de functie van secretaris vervult, hier te lande opgericht in navolging van een soortgelijke vereeniging in Zwitserland waarvan Werner ZIMMERMANN de leidende persoon is.

Dissen is, voorzover kon blijken, bij geen enkele politieke partij aangesloten. Hij zoekt evenwel voor zijn ideeën en contact met personen, die de Vrije Socialistische levensbeschouwing aanhangen, omdat hij in die kringen zijn aanhangers denkt te vinden. Er wordt echter te kennen gegeven, dat een ieders politieke overtuiging en opvatting van den Godsdienst in de stichting zullen worden gerespecteerd. Dissen is vegetarier; hij rookt niet en staat zeer vijandig tegenover het gebruik van alcoholhoudende drank. Hij verwacht van de leden van de stichting, dat zij eveneens afstand zullen doen van het gebruik van genoemde genotmiddelen.

De bekende K.L.M.-vlieger, A.VIRULY, wordt als één der aanhangers van de ideeën van de stichting beschouwd.

De namen van de andere bestuursleden konden vooralsnog niet worden verkregen, daar men bevreesd is voor publiciteit en men er met de uiterste omzichtigheid voor waakt andere namen te noemen.

De aandacht blijft echter op genoemde stichting gevestigd.

Verzonden op 5 Maart 1947.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, alhier.

Volgno.

6 MAART 47

ACD 11797

BUREAU B

Nummer:

Datum:

11-3-47

23 Januari

7

B.9698

GEHEIM

R MN

11 2/1

15 Januari 1947.

Stichting "Zon en Leven".

Met verwijzing naar Uw terzijde vermeld schrijven moge ik U verzoeken een onderzoek te willen doen instellen naar de bestuursleden van de Stichting "Zon en Leven"; waarbij ik het op prijs zal stellen hun volledige personalia en politieke oriëntering te ontvangen.

Het Hoofd van den
CENTRALEN VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen;

Aan:

Den Heer Hoofdcommissaris van
Politie te 'S-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbeendam.

Marius 193

379

Volgno.
17 JAN. 47
ACD/9698

INLICHTINGENDIENST.

G E H E I M.

Doss. 112/1.

VERBOND VAN NEDERLANDSCHE NATURISTEN.

Stichting "ZON EN LEVEN".

BUREAU B
Nummer:
Doss:

Opggericht is een Verbond van Nederlandsche Naturisten. genaamd Stichting "Zon en Leven". De Stichting heeft ten doel, de bevordering van een gezonde lichamelijke ontwikkeling en van een natuurlijke leefwijze.

Door het verbond wordt een orgaan uitgegeven, genaamd: "De Zonnewijzer".

In de geschriften van het Verbond wordt er op gewezen, dat slechts een eenvoudige, natuurlijke levenswijze kan leiden tot lichamelijke en geestelijke gezondheid en tot echte levensvreugde, die de basis van alle vruchtdragenden arbeid is. Tegenover het dagelijksch sleurleven, de bedorven stadscultuur en de valsche zedelijkheidsbegrippen van een verouderde moraal komt er een steeds krachtiger strooming op voor eenvoud, eerlijkheid en natuurlijkheid. Men wil die menschen vereenigen, die het naakt baden in water, lucht en zonlicht als natuurlijk en gezond beschouwen en als een vanzelfsprekend deel van het streven naar een natuurlijke levenswijze op ieder gebied. Maar wij willen ons ook bewust blijven van de groote verantwoordelijkheid, die wij dragen. Niet alleen tegenover hen, die nog niet tot onze geestverwanten behooren en die ons streven zullen beoordeelen naar het gehalte van onze groepen.

Een eenvoudige, natuurlijke levenswijze in lucht en zon, zuivere voeding, harmonische lichaamsoefeningen en echte vriendschap moeten de basis zijn voor onze samenwerking.

De degeneratieverschijnselen van onze huidige samenleving kunnen niet bestreden worden door verbodsbepalingen, want onderdrukking van het natuurlijke leidt steeds tot het onnatuurlijke en tot uitspattingen.

Maar opvoeden tot eenvoud, natuurlijkheid en eerbiediging van den medemensch, door het wennen aan naaktheid bij sport en spel; voert tot moreele en lichamelijke gezondheid en werkelijke zedelijkheid.

In het buitenland hebben zich de laatste 20 jaren overal bonden gevormd door naturistische ~~leefwijze~~ leefwijze, met groote eigen terreinen, inrichtingen en tijdschriften. Ook in Nederland waren er al tientallen jaren vele aanhangers en zelfs groote groepen met terreinen. De invloed van de buitenlandsche naturistische beweging is thans zoo sterk, dat ook hier in Nederland ieder onzer voor dit vraagstuk komt te staan en zal moeten kiezen en dus ook zal moeten kunnen oordeelen."

Alle betalingen moeten geschieden op gironummer 3001 van de Nederlandsche Girocrediet Ring, Den Haag, ten gunste van rekening 777, Stichting "Zon en leven."

Secretaris van genoemd verbond is: Frederik Hendrik Joseph Marie DISSEN, geboren te Amsterdam, 13 December 1897, winkelier, wonende Laan van Meerdervoort 599 alhier.

De aandacht blijft dezerzijds op genoemd verbond gevestigd.

Verzonden op 15 Januari 1947.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, alhier.
den Heer Procureur-Generaal, alhier.

*Is de dag
naar mee samenstellen
de leden 3
politieke organisatie
1941*

*dat is nu wel
aardig. Maar
aanom het
v.d. Haag nu weder
brijs van de D. S.
er de andere
bestuurder
y.*